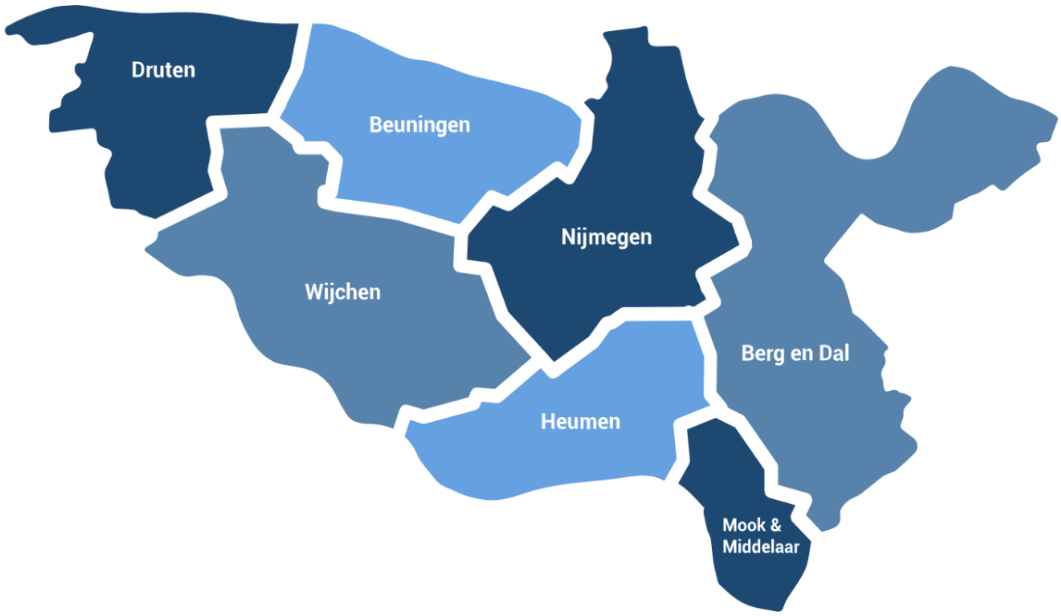
Jaarplan aanpak laaggeletterdheid

Uitwerking van het Regionaal uitvoeringsplan

'Bevorderen basisvaardigheden bij volwassenen'

Regio Nijmegen

2021

Opdracht: Regionaal Portefeuilleoverleg (PFO) Onderwijs
Datum: April 2021
Steller: Taalcoördinator Rijk van Nijmegen
Regionale werkgroep Laaggeletterdheid

Inleiding
Dit plan hoort bij het regionale uitvoeringsplan laaggeletterdheid. In dit jaarplan worden de doelstellingen vanuit het regionale uitvoeringsplan vertaald naar concrete acties voor 2021. Daarbij geven we een kleine doorkijk naar 2022, omdat voor een deel van deze activiteiten in 2021 al voorbereidingen worden getroffen.
De 4 actielijnen worden hieronder kort toegelicht, daarna volgt een overzicht van de acties per lijn.

Lijn 1: bewustwording en acceptatie.
Deze lijn gaat in op acties richting bekendheid in het algemeen, zoals aandacht in de media en acties tijdens de Week van Lezen en Schrijven. Besloten is om naast individuele acties door de verschillende gemeentes ook een regionale actie te organiseren. We kunnen hierbij een link leggen met de bijeenkomst van het bondgenootschap die 2 keer per jaar wordt georganiseerd.
Ook gaat het over bekendheid van laaggeletterdheid binnen organisaties in de regio. Deze bekendheid houdt in dat medewerkers binnen de organisatie geïnformeerd zijn over laaggeletterdheid en dat ze ook handvatten hebben gekregen hoe ze de kennis over laaggeletterdheid kunnen toepassen in hun eigen organisatie. Zij moeten in staat zijn actie te ondernemen richting medewerkers en/of klanten. Deze informatie is een voorbereiding op de acties van lijn 2. We richten ons in 2021 op een aantal geprioriteerde organisaties.
Het derde punt binnen lijn 1 is het bondgenootschap. Dit netwerk moet in de regio zorgen voor de verspreiding van kennis over laaggeletterdheid. Het bondgenootschap wordt in 2021 minder zelfsturend, er komt meer coördinatie. Het doel is om de zichtbaarheid te vergroten en het bondgenootschap te laten groeien. Hierdoor kan het bondgenootschap beter bijdragen aan het verspreiden van informatie en uitwisselen van kennis.

Lijn 2: Vinden en doorleiden
In deze lijn stimuleren en helpen we organisaties om structureel aan de slag te gaan met laaggeletterdheid. Organisaties die in lijn 1 een voorlichting over laaggeletterdheid hebben ontvangen, kunnen in lijn 2 verder begeleid worden naar het daadwerkelijk signaleren van laaggeletterden of het aanpassen van de communicatie.
De kern van deze lijn is het verder uitbreiden van het team basisvaardigheden. Dit team moet ervoor zorgen dat professionals makkelijker doorverwijzen, dat verwijzingen worden geregistreerd en dat het netwerk waar we in de regio aan bouwen, een netwerk is van samenhang en kwaliteit. Op dit moment is het team basisvaardigheden gericht op de gemeente Nijmegen. We willen daarbij zo snel mogelijk uitbreiden naar de regio (uiterlijk 2022 , maar bij voorkeur eerder). Daarom zullen we wanneer dat mogelijk is bij de nieuwe taken en adviezen die we vragen van het team basisvaardigheden al meteen kijken naar de gehele regio en niet alleen naar de gemeente Nijmegen.

Lijn 3: Zorgen voor een passend aanbod
In deze lijn is aandacht voor zowel formeel als non-formeel aanbod. Aanbod dat bekostigd wordt via de WEB gelden, en aanbod dat op een andere manier wordt betaald. Passend aanbod begint met een goed overzicht van wat er is en een goede visie, op wat er nodig is, en hoe dit er dan uit moet zien. Hier gaan we dan ook mee aan de slag. We gaan ook kijken naar onderlinge afspraken over doorverwijzing, omdat dit het aanbod alleen maar versterkt.
In 2021 is een belangrijk onderwerp het opnieuw vastleggen van afspraken over de besteding van de WEB-gelden. Deze afspraken moeten worden vastgelegd in een meerjarige subsidie.

Lijn 4 : Monitoring en kwaliteit
In 2021 zullen we wat betreft lijn 4 vooral prioriteit geven aan monitoring en registratie. Het vastleggen van resultaten en het registreren van deelnemers is voor het web-gefinancierde aanbod goed georganiseerd. De uitdaging wat betreft deze lijn zit in het niet-web-bekostigde aanbod. We gaan komend jaar in gesprek met deze aanbieders om te bepalen wat er voor hen mogelijk is. Ook gaan we verder praten over de registratie van de cursisten. We willen komen tot een eenduidig systeem waarbij mensen niet dubbel worden geteld, en iedereen op een passende manier de resultaten monitort.
Kwaliteit wordt vooral van belang in 2022. Dit omdat de kwaliteit van het formele aanbod al zeer goed genoemd mag worden, en de kwaliteit van het non-formele aanbod pas echt in kaart gebracht kan worden als de monitoring is gerealiseerd. Toch willen we werk maken van de kwaliteit van vrijwilligers door te onderzoeken of we binnen de WEB gelden, docenten en andere professionals kunnen vragen om vrijwilligers te trainen.

Overzicht acties

Lijn 1: Bewustwording en acceptatie			
Resultaat	***Concrete acties***	***Wanneer***	***Verantwoordelijk/uitvoering***
Inwoners in de regio Nijmegen zijn bekend met de problematiek rondom laaggeletterdheid	Elke gemeente zorgt dat ten minste 3 keer per jaar aandacht wordt gevraagd voor aanpak laaggeletterdheid in de media en verder waar nodig (gemeente).	*2021*	Gemeente
	Elke gemeente organiseert een activiteit in de week van lezen en schrijven in de eigen gemeente. Waar mogelijk binnen het thema basisvaardigheden en werk.	Q3	Gemeente
	In de Week van Lezen en Schrijven organiseert de regio een regionale actie met het werkbedrijf Rijk van Nijmegen. Bijvoorbeeld een symposium of bijeenkomst over werk en basisvaardigheden.	Q3	Taal coördinator samen met st. Lezen en Schrijven
Organisaties en bedrijven zijn bekend met de problematiek rondom laaggeletterdheid	We organiseren voorlichtingen over laaggeletterdheid bij verschillende organisaties. De voorlichtingen geven informatie en handvatten voor de organisaties om de kennis over laaggeletterdheid toe te passen in de eigen organisatie. Om voorlichting te kunnen verzorgen moeten we contact leggen met de organisaties er 'binnen komen'. Dit is maatwerk per organisatie. Er moet draagvlak zijn voor het onderwerp, opleggen van buitenaf kan helpen, maar niet zonder interne motivatie en draagkracht. Bondgenoten - Organisaties die lid zijn van het bondgenootschap via deze weg benaderen. - In een open gesprek bespreken wat ze al doen en nog meer kunnen/willen doen. Organisaties met sterke band met gemeente - Per gemeente bepalen welke organisaties prioriteit hebben. - Bekijken of laaggeletterdheid in beleid is opgenomen, anders hier werk van maken - Organisaties benaderen voor een open gesprek en/of uitnodigen voor een bijeenkomst van het bondgenootschap. - Motivatie peilen en mogelijkheden bespreken. - Als er interne motivatie is, vervolgafspraken maken over voorlichting en mogelijk structurele screening (zie ook lijn 2). Als er geen motivatie is niet verder aandringen.	2021	Samenwerking met alle partijen (gemeente, taal coördinator, lezen en schrijven)

<table>
<tr><td rowspan="2"></td><td>
- Gemotiveerde organisaties altijd vragen lid te worden van het bondgenootschap

Overige organisaties
- Per gemeente bepalen welke organisaties we willen benaderen
- Per organisatie eerste bepalen hoe we ze gaan benaderen en wie dat doet, kan via gemeente, taalcoördinator, lezen en schrijven, bondgenootschap.
- Organisaties benaderen voor een open gesprek, in dit gesprek interne motivatie peilen en mogelijkheden bespreken.
- Als er interne motivatie is, vervolgafspraken maken over voorlichting en mogelijk structurele screening (zie ook lijn 2)
-
Geprioriteerde organisaties zijn:

<table>
<tr><td>Werkzoekenden en bedrijfsleven</td><td>- UWV
- DAR
- Werkbedrijf</td></tr>
<tr><td>Ouders en opvoeders</td><td>- Basisonderwijs
- VVE en kinderopvang
- LEA</td></tr>
<tr><td>Armoede en schulden</td><td>- Sociale wijkteams
- STIPS
- Schuldhulpverlening
- Voedselbank
- budgetcoaches</td></tr>
</table>
</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>We geven voorlichting aan het sociale wijkteam in Druten en de nieuwe medewerkers van het sociale wijkteam in Berg en Dal om kennis en bewustwording rondom laaggeletterdheid te vergroten.</td><td>Q2 en Q3</td><td>St. Lezen en Schrijven</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Het bondgenootschap is uitgebreid met minimaal 3 bondgenoten per jaar</td><td>Het bondgenootschap wordt gefaciliteerd met coördinatie door de taal coördinator.</td><td>2021</td><td>Taalcoördinator</td></tr>
<tr><td>Nieuwe organisaties worden actief benaderd voor deelname (zie ook aanpak bij doel hierboven)</td><td>2021</td><td>Taalcoördinator</td></tr>
</table>

	Bestaande deelnemers worden actief benaderd om verder te praten over hoe zij de uitgangspunten van het convenant toepassen in de eigen organisatie. Hierbij wordt als dat nodig is ondersteuning aangeboden.	2021	Taalcoördinator samen met st. Lezen en Schrijven
	Er worden 2 keer per jaar algemene bijeenkomsten georganiseerd door de bondgenoten. De taalcoördinator helpt bij de organisaties. De najaar bijeenkomst kan gecombineerd worden met bijeenkomst werkbedrijf in de Week van Lezen en Schrijven.	Q2 en Q3	Taalcoördinator
	Er worden thema bijeenkomsten georganiseerd. Hiermee trekken we specifieke organisaties naar het bondgenootschap die komen voor kennis over laaggeletterdheid en…….	Q2, Q3 en Q4	Taalcoördinator

Lijn 2: Laaggeletterden vinden en doorgeleiden naar passend aanbod.			
Resultaat	***Concrete acties***	***Wanneer***	***verantwoordelijk***
Het aantal laaggeletterden wat deelneemt aan een educatietrajecten stijgt met jaarlijks 5 %.	We bieden organisaties als vervolg op de trainingen van lijn 1 ondersteuning en begeleiding bij aanpassingen in de werkwijze als ze hiermee laaggeletterden vinden of beter van dienst kunnen zijn. Dit doen we alleen als organisaties hiertoe gemotiveerd zijn. - Advies over schrijven van plannen om intern aan de slag te gaan met laaggeletterdheid - Advies over de inzet van screeningsinstrumenten en basismeters - Ondersteuning bij invoeren van vernieuwede werkwijze en basismeters Geprioriteerde organisaties zijn:	2021	St. Lezen en Schrijven samen met Taalcoördinator

Werkzoekenden en bedrijfsleven	- UWV - DAR - Werkbedrijf
Ouders en opvoeders	- Basisonderwijs - VVE en kinderopvang
Armoede en schulden	- Sociale wijkteams - STIPS

	- Schuldhulpverlening - Voedselbank - budgetcoaches		
Op locatie van het werkbedrijf verzorgt het ROC workshops basisvaardigheden waarbij gewerkt wordt met de taalmeter voor het beter signaleren van laaggeletterdheid bij werkzoekenden. - Samenwerking tussen ROC en werkbedrijf - Uitbreiden van dit project zodat meer mensen worden gevonden.		2021	Gemeente
Screeningsinstrumenten worden door meer organisaties ingezet. - Gesprekken voeren in 2021 ter voorbereiding met deze organisaties - Naast basismeters advies geven over inzetten alternatieve screeningsinstrumenten - Organisaties die eerder zijn gestart zoals gemeente Wijchen en Druten blijft de inzet van screeningsinstrumenten doorlopen.		2022 e.v.	Gemeente , kan st. Lezen en Schrijven vragen om advies te geven over screeningsinstrumenten
Evalueren en afronden van de camouflagecursussen in de gemeente Druten		Q2	
Evalueren van de inzet van de taalmeter bij de gemeente Druten/Wijchen		Q2	
We gaan het team basisvaardigheden verder ontwikkelen en de werkzaamheden en verantwoordelijkheden uitbreiden in de gemeente Nijmegen. - Bespreken rolverdeling binnen het team - Uitbreiden van taken en verantwoordelijkheden team basisvaardigheden volgens het regionale plan - Uitbreiden met organisaties die zijn aangesloten bij team basisvaardigheden - Draaiboek maken op basis van ervaringen, input voor uitrol in de regio.		2021 e.v.	Taalcoördinator
We gaan het team basisvaardigheden inzetten in de regiogemeentes. Voorbereidingen hiervoor vinden plaats in 2021. - Nadenken over doorverwijzen in de regio, tussenoplossing voor doorverwijzen in afwachting van team basisvaardigheden (Q1) - Nadenken over leden team basisvaardigheden in de regio, wie, hoe, wat enz. (duidelijkheid eind Q2 ook in verband met budgetten 2022 - Uitwerken afspraken van voor de regio.		2022 e.v. 2021	Taalcoördinator

	- Compleet plan van aanpak voor de inzet van het team (Q4)		
	Alle gemeenten hebben een laagdrempelige voorziening op maat voor het melden en doorverwijzen van mensen die moeite hebben met de basisvaardigheden.	2022 e.v.	Taalcoördinator en gemeente
Extra focus voor doelgroep ouders van jonge kinderen	Elke gemeente bepaalt in welke wijken/deelgebieden prioriteit hebben wat betreft het bereiken van ouders met informatie over beperkte basisvaardigheden. Hierbij geldt dat de motivatie van de scholen en schoolbesturen van belang is. Is deze (op dit moment) niet of onvoldoende aanwezig, dan kijken naar andere scholen. Ook belangrijk om na te denken hoe we scholen benaderen en wat we mogen verwachten. Scholen zijn er vooral voor de kinderen, het bereiken van ouders moet voordeel voor de kinderen hebben. - in Heumen en Druten zijn schoolbesturen wat terughoudend. Dit is omdat ze vinden dat scholen er vooral zijn voor de kinderen. Belangrijk dus om vooral de relatie tussen de basisvaardigheden van de ouders en de ontwikkeling van de kinderen te benadrukken. - Scholen en schoolbesturen die lid zijn van het bondgenootschap worden actief benaderd hoe zij de richtlijnen van het convenant in de eigen organisatie toepassen en of wij hen daarbij kunnen ondersteunen.	2021 e.v.	gemeente
	We nemen de aandacht voor beperkte basisvaardigheden bij ouders en opvoeders mee in het onderwijsachterstandenbeleid.	2021	gemeente
	We informeren scholen en kinderopvang organisaties actief over de effecten van beperkte basisvaardigheden bij ouders en de mogelijkheden die zij hebben om hier iets aan te veranderen. - Hierbij richten we ons vooral op de wijken die prioriteit hebben of op scholen die zelf actief vragen om ondersteuning - Werkgroep: menukaart voor scholen kan een rol spelen in het bereiken en adviseren van scholen	2021	St. Lezen en Schrijven de Taalcoördinator
	Deel van basisonderwijs en kinderopvang die op basis van de voorlichting (lijn 1) een vervolg wil op de aanpak krijgt ondersteuning en advies over aanpassen van de werkwijze.	2021	St. Lezen en Schrijven
	In Wijchen haken we actief aan bij de werkgroep Vve om te bespreken hoe we meer ouders kunnen bereiken met informatie en bewustwording over laaggeletterdheid.	Q2	Taalcoördinator en gemeente

	In Beuningen gaan we aan de slag met een subsidieaanvraag voor een VR-project gericht op (voor)leesbevordering, plezier in lezen en als motivatie voor ouders om te werken aan de basisvaardigheden. Bij goedkeuring kan dit project in een later stadium worden uitgebreid naar de regio. - Bij goedkeuring uitvoering van het project Q2: start en ontwikkelfase, Q3 en Q4 uitvoeringsfase en afrondingsfase	Q1 en hopelijk	Taalcoördinator en gemeente
	In de gemeente Berg en Dal wordt een subsidieaanvraag ingediend bij Tel mee met Taal gericht op het vinden van ouders.	Q1	gemeente
	In de gemeente Nijmegen wordt een subsidieaanvraag ingediend bij Tel mee met Taal. Deze pilot ouders en school is gericht op vinden en opleiden van ouders op de schoollocatie. - De gemeente Nijmegen financiert dit initiatief in 2021 uit eigen middelen op enkele scholen, en onderzoekt of uitbreiden mogelijk is met inzet van Tel mee met Taal (Q3).	Q1	gemeente

Lijn 3: Zorgen voor een passend aanbod			
Resultaat	***Concrete acties***	***Wanneer***	***verantwoordelijk***
Het formele en non-formele beschikbare aanbod is inzichtelijk	Overzicht van het huidige aanbod actualiseren	Q2 2021	taalcoördinator
	Team basisvaardigheden (zie lijn 2) stelt een visie over het aanbod op voor de regio. - Bepalen wat nodig is voor een goed dekkend aanbod in de regio - Vastleggen welke kwaliteitseisen en monitoring bij welk aanbod passen	Q2 2021	taalcoördinator
	Team basisvaardigheden zorgt voor het goed toegankelijk maken van het aanbod voor de inwoners van Nijmegen (en waar mogelijk voor de regio). - Voor de regio gemeentes waar team basisvaardigheden (nog) niet actief kan meehelpen aan het ontsluiten van het aanbod wordt een oplossing gezocht (zie lijn 2)	2021	taalcoördinator
Onderlinge doorverwijzing tussen de aanbieders verloopt soepel	We zorgen voor heldere afspraken tussen aanbieders over doorverwijzing - Voorwerk in team basisvaardigheden (2021) - Goede afspraken maken over leervraag en passend aanbod bij deze leervraag. - Duidelijke afspraken maken over manier van achterhalen leervraag (objectiviteit).	2022 e.v.	St. Lezen en Schrijven

Er zijn nieuwe afspraken voor besteding van de web-middelen waarbij rekening wordt gehouden met een dekkend aanbod	We starten met het traject ten behoeve van nieuwe afspraken per 1 januari 2022 - We gaan de WEB-middelen inzetten door subsidiëren ROC taaltrajecten voor komende 4 jaar. - Procesvoorstel hoe we hiertoe komen. - Streven is afronding in Q3. - Huidige afspraken evalueren en mogelijk verbeteren. - Inregelen in het regionale team basisvaardigheden - Onderzoeken van de mogelijkheden om de kwaliteitsbevordering van het non-formele aanbod te bekostigen via WEB gelden (en dit inregelen).	Q1,2,3	gemeente

Lijn 4: Monitoring en kwaliteit			
Resultaat	***Concrete acties***	***Wanneer***	***verantwoordelijk***
Inzicht in gebruik educatieaanbod: aantal en soort doorverwijzingen	Afspraken met aanbieders en het team basisvaardigheden - Gesprekken voeren over tellen (unieke individuen) - Non-formeel aanbod is uitdaging, formeel aanbod hebben we goed in beeld.	2021 e.v.	Gemeente en taalcoördinator
	We gaan in gesprek met de onderzoeker van sociale inclusie over de mogelijkheden voor registratie.	Q1	Gemeente en taalcoördinator
	Aanbieders in de regio registreren aantallen cursisten. Zowel formeel als non-formeel aanbod.	2022 e.v.	Gemeente en taalcoördinator
	Met het invoeren van de nieuwe wet inburgering is het goed om inzicht te hebben in de doorverwijzing van inburgeringstrajecten naar Web. ROC heeft deze gegevens al opgenomen in de rapportage. Mooi als andere inburgeraars deze gegevens ook inzichtelijk maken, zodat we na de invoering het verschil kunnen vastleggen.	2021 e.v.	Gemeente
Inzicht in resultaten van het educatieaanbod	Bij het WEB-gefinancierde aanbod wordt bij de cursisten het start en eindniveau vastgelegd van de basisvaardigheden. De keuze voor de gebruikte instrumenten wordt gemaakt door de professionele docenten.	2021 e.v.	Gemeente/ROC
	We nemen monitor Sociale inclusie af bij het WEB-gefinancierde aanbod.	2021 e.v.	Gemeente/ROC
	We onderzoeken of monitor sociale inclusie kan worden ingevoerd bij het niet-WEB-Gefinancierde aanbod. - Gesprekken voeren met non-formele aanbieders	2021	Taal coördinator

	- Overleg mogelijkheden met team basisvaardigheden en onderzoeker.		
	We nemen het monitoren van sociale inclusie op in subsidie afspraken die worden gemaakt met non-formele aanbieders. We gebruiken de visie op aanbod opgesteld door team basisvaardigheden als richtlijn, maar passen op maat binnen de mogelijkheden van de aanbieders de afspraken aan.	2021 e.v.	gemeente
	We bespreken met de verschillende bibliotheekorganisaties in de regio de richtlijnen rondom monitoring. Het doel is deze voor alle organisaties gelijk te trekken.	2021	Taalcoördinator en gemeente
Kwaliteit van het non formeel aanbod wordt gewaarborgd	We nemen richtlijnen over kwaliteit op in de visie over aanbod (zie lijn 3)	2022	Taalcoördinator
	We onderzoeken of binnen de WEB gelden mogelijkheden zijn om vrijwilligers van het non-formele aanbod te laten trainen door professionals van het ROC (zie ook lijn 3)	2021	gemeente
	We sluiten aan bij de landelijke werkgroep kwaliteit	2021 e.v.	gemeente
	We ondersteunen al het educatieve aanbod in de regio bij het behalen van de richtlijnen op het gebied van kwaliteit. De precieze ondersteuning bepalen we op basis van de richtlijnen zoals deze geformuleerd zijn in de regionale visie en de landelijke richtlijnen.	2022	St. Lezen en Schrijven
	We beoordelen of al het educatieve aanbod in de regio voldoet aan de vastgestelde kwaliteitseisen.	2022	gemeente
	Met de nieuwe wet inburgering willen we de doorstroom van inburgering naar educatie verminderen door de kwaliteit van de inburgering en het taalniveau van inburgeraars te verhogen.	2022	